

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК

« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. проректора з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 31 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 231 Соціальна робота
освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (семестр)
Денна	3	6	28	28	3	8	53	120	6
Заочна	3	6	8	4	-	-	108	120	6

31.08.2023 р.

ТЕРНОПІЛЬ – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота» підготовки бакалавра галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота», затвердженої на засіданні Вченої ради Західноукраїнського національного університету, протокол № 9 від 26.05.2021 р.

Робочу програму склала к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Галина КУЛИНА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

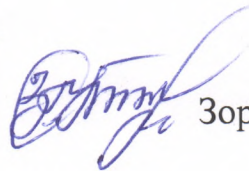
Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 231 «Соціальна робота», протокол № 1 від 30 08 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
канд. пед. наук, доцент кафедри
психології та соціальної роботи

Зоряна КРУПНИК

Гарант ОПП,
канд. екон. наук, доцент кафедри
психології та соціальної роботи

Світлана МИКОЛЮК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна – «Соціальне страхування»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 231 Соціальна робота	Рік підготовки: <i>денна і заочна форма – 3</i> Семестр: <i>денна і заочна форма – 6</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»	Лекції: <i>денна форма – 28 год.; заочна форма – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>денна форма – 28 год.; заочна форма – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 120 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Індивідуальна робота: <i>денна форма – 3 год.</i> Тренінг, КПІЗ: <i>денна форма – 8 год.</i> Самостійна робота: <i>денна форма – 53 год.; заочна форма – 108 год.</i>
Тижневих годин: <i>денна – 8, з них аудиторних – 4 год.</i>		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Соціальне страхування» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо організації соціального страхування, ефективного застосування базових концепцій, що пояснюють механізми функціонування фондів соціального страхування, розробки умов здійснення різних видів соціального страхування.

Головним завданням курсу є оволодіння методологією дослідження соціального страхування та механізму його державного регулювання, набуття вмінь критично

аналізувати ефективність формування фінансових ресурсів у соціальних страхових фондах та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання, набуття навиків щодо управління соціальними страховими фондами та здійснення основних видів соціального страхування – пенсійного, на випадок тимчасової непрацездатності, від безробіття, від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, медичного.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальне страхування» є:

- з'ясування об'єктивної необхідності, сутності, функцій, принципів соціального страхування та його ролі в економічному розвитку держави;
- засвоєння знань з державного регулювання соціального страхування;
- розкриття особливостей пенсійного страхування, страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, страхування на випадок безробіття, страхування з тимчасової втрати працездатності та медичного страхування;
- вивчення питань розвитку недержавного пенсійного страхування в Україні та іноземного досвіду у сфері соціального страхування.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, вивчення яких передувало вивченню дисципліни «Соціальне страхування»: «Фінансування соціального захисту населення» та «Соціальна робота в громаді».

2.5. Результати навчання:

Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади соціального страхування. Державне пенсійне страхування

Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування

Необхідність та економічна сутність соціального страхування, його місце у системі економічних категорій. Причини, що обумовлюють необхідність системи соціального страхування. Вплив системи соціального страхування на збереження працездатності економічно активної частини населення. Складові системи соціального страхування. Функції соціального страхування. Принципи соціального страхування.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Суб'єкти та об'єкт загальнообов'язкового державного соціального страхування. Страховий стаж і його роль у соціальному страхуванні. Страховий ризик та страховий випадок у соціальному страхуванні. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Тема 2. Державне регулювання соціального страхування

Необхідність та значення державного регулювання соціального страхування. Правова база соціального страхування в Україні. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Завдання та напрями державного регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування. Органи, які здійснюють державне регулювання у сфері соціального страхування. Державний нагляд за діяльністю фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 3. Державне пенсійне страхування

Сутність та поняття загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Пенсійна політика як складова соціальної політики держави. Пенсійне забезпечення. Функції, притаманні пенсійному страхуванню.

Державне пенсійне страхування. Пенсія. Пенсійна виплата. Становлення та структура системи пенсійного страхування в Україні. Види пенсій у солідарній системі державного пенсійного страхування. Особливості призначення пенсії за віком на сучасному етапі. Пенсії по інвалідності: умови призначення і розміри. Особливості пенсійного забезпечення у зв'язку з втратою годувальника. Соціальні допомоги пенсіонерам та підстави їх призначення. Види пенсій у накопичувальній системі державного пенсійного страхування. Довічна пенсія з установленим періодом. Довічна обумовлена пенсія. Довічна пенсія подружжя.

Органи управління коштами державного пенсійного страхування.

Тема 4. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України

Суть єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Нарахування і сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій.

Змістовий модуль 2. Характеристика окремих видів соціального страхування в Україні

Тема 5. Страхування з тимчасової втрати працездатності

Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Основні законодавчі норми та види матеріального забезпечення й надання соціальних послуг за страхуванням з тимчасової

втрати працездатності. Допомога по тимчасовій непрацездатності: умови надання, тривалість виплати, порядок розрахунку. Допомога по вагітності і пологах. Допомога на поховання. Соціальні послуги за соціальним страхуванням з тимчасової втрати працездатності.

Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Умови призначення страхових виплат. Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю у разі настання нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань. Одноразова допомога у випадку стійкої втрати професійної працездатності потерпілого. Щомісячна страхова виплата потерпілому. Виплата одноразової допомоги у разі смерті потерпілого. Щомісячні страхові виплати особам у разі втрати годувальника. Відшкодування витрат на поховання потерпілого.

Тема 7. Страхування на випадок безробіття

Теоретичні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Економічна сутність безробіття. Соціальна сутність безробіття. Суб'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги. Види матеріального забезпечення на випадок безробіття. Умови призначення та виплати допомоги по безробіттю, в т. ч. одноразової її виплати для здійснення підприємницької діяльності. Характеристика інших виплат матеріального забезпечення на випадок безробіття. Органи управління коштами страхування на випадок безробіття.

Тема 8. Медичне страхування

Сутність, значення і форми медичного страхування. Моделі організації охорони здоров'я. Об'єкт і суб'єкти медичного страхування. Принципи та особливості обов'язкового і добровільного медичного страхування. Основні завдання медичного страхування. Загальнообов'язкове державне медичне страхування. Перспективи розвитку обов'язкового медичного страхування в Україні та його організаційні схеми. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні. Страховий поліс. Порядок визначення розміру страхових премій і їх сплати. Організація роботи страхової компанії, пов'язана з настанням відповідальності за фактом страхового випадку. Шляхи підвищення ефективності медичного страхування в Україні.

Тема 9. Недержавне соціальне страхування

Необхідність та значення недержавного соціального страхування. Недержавне пенсійне страхування: економічна сутність та роль у системі соціального страхування. Суб'єкти та об'єкти недержавного пенсійного страхування. Система недержавного пенсійного страхування. Зберігачі пенсійного фонду. Пенсійні активи, їх склад та використання. Види та механізм здійснення пенсійних виплат недержавними пенсійними фондами. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення в Україні.

Недержавне страхування від нещасних випадків на виробництві.

**4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»**

ДЕННА ФОРМА

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Індивід. робота	Тренінг, КПЗ	Самост. робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади соціального страхування. Державне пенсійне страхування						
Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	2	2	-	4	6	Поточне опитування
Тема 2. Державне регулювання соціального страхування	2	2	-		5	
Тема 3. Державне пенсійне страхування	4	4	1		6	
Тема 4. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України	4	4	-		6	
Змістовий модуль 2. Характеристика окремих видів соціального страхування в Україні						
Тема 5. Страхування з тимчасової втрати працездатності	4	4	-	4	6	Поточне опитування
Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	4	4	-		6	
Тема 7. Страхування на випадок безробіття	4	4	1		6	
Тема 8. Медичне страхування	2	2	-		6	
Тема 9. Недержавне соціальне страхування	2	2	1		6	
Разом	28	28	3	8	53	

ЗАОЧНА ФОРМА

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади соціального страхування. Державне пенсійне страхування.			
Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	2	2	12
Тема 2. Державне регулювання соціального страхування			12
Тема 3. Державне пенсійне страхування	12		
Тема 4. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України	2	-	12

Змістовий модуль 2. Характеристика окремих видів соціального страхування в Україні			
Тема 5. Страхування з тимчасової втрати працездатності	2	2	12
Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань			12
Тема 7. Страхування на випадок безробіття	2	-	12
Тема 8. Медичне страхування			12
Тема 9. Недержавне соціальне страхування			12
Разом	8	4	108

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ДЕННА ФОРМА

Практичне заняття № 1

Тема 1: Сутність, принципи та роль соціального страхування

Мета: висвітлити теоретичні засади соціального страхування, з'ясувати його роль та значення в системі соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Необхідність та економічний зміст соціального страхування.
2. Значення соціального страхування в системі соціального захисту населення.
3. Функції та принципи соціального страхування.
4. Фінансовий механізм соціального страхування: суть, структура, характеристика складових.
5. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
6. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за загальнообов'язковим соціальним страхуванням.

Практичне заняття № 2

Тема 2: Державне регулювання соціального страхування

Мета: розкрити організаційно-економічні, методологічні та правові аспекти державного регулювання системи соціального страхування.

Питання для обговорення:

1. Необхідність, сутність та значення державного регулювання соціального страхування.
2. Система органів державного регулювання соціального страхування.
3. Правові засади державного регулювання соціального страхування.
4. Завдання та напрями державного регулювання соціального страхування.
5. Нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Практичне заняття № 3-4

Тема 3: Державне пенсійне страхування

Мета: висвітлити теоретичні основи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, охарактеризувати види пенсій у солідарній та накопичувальній підсистемах пенсійного страхування в Україні.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні основи пенсійного страхування.
2. Становлення та структура системи пенсійного страхування в Україні.

3. Види пенсій у солідарній системі державного пенсійного страхування.
4. Види пенсій у накопичувальній системі державного пенсійного страхування.
5. Особливості управління коштами солідарної системи пенсійного страхування в Україні.

Практичне заняття № 5-6

Тема 4: Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України

Мета: розкрити суть та значення єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших зборів до Пенсійного фонду України.

Питання для обговорення:

1. Суть єдиного соціального внеску.
2. Платники єдиного соціального внеску: реєстрація та облік.
3. База для нарахування єдиного соціального внеску.
4. Ставки єдиного соціального внеску.
5. Звітність платників єдиного соціального внеску.
6. Відповідальність за порушення законодавства в сфері адміністрування єдиного соціального внеску.
7. Види та порядок справляння зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій.

Практичне заняття № 7-8

Тема 5: Страхування з тимчасової втрати працездатності

Мета: розкрити теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, з'ясувати види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням з тимчасової втрати працездатності.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
2. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням з тимчасової втрати працездатності:
 - 2.1. Допомога по тимчасовій непрацездатності.
 - 2.2. Допомога по вагітності і пологах, допомога на поховання.
 - 2.3. Соціальні послуги за соціальним страхуванням з тимчасової втрати працездатності.

Практичне заняття № 9-10

Тема 6: Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

Мета: розглянути завдання та принципи страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, з'ясувати види матеріального забезпечення та соціальних послуг, що надаються у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Питання для обговорення:

1. Страхування від нещасного випадку на виробництві: завдання, принципи та особливості.
2. Матеріальне забезпечення та соціальні послуги у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
3. Умови призначення страхових виплат.
4. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди в наслідок нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання.

5. Контроль у сфері соціального страхуванням від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання.

Практичне заняття № 11-12

Тема 7: Страхування на випадок безробіття

Мета: висвітлити теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, дати характеристику видів матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
2. Характеристика матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.
3. Умови, розмір та тривалість виплати допомоги з безробіття застрахованим особам.
4. Порядок та умови виплати одноразової допомоги для організації безробітним підприємницької діяльності.
5. Професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації безробітних.
6. Забезпечення незастрахованих осіб.
7. Заходи сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб.

Практичне заняття № 13

Тема 8: Медичне страхування

Мета: розкрити теоретичні основи системи медичного страхування, дати оцінку стану медичного страхування в Україні.

Питання для обговорення:

1. Система медичного страхування.
2. Обов'язкове медичне страхування.
3. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні.
4. Перспективи розвитку обов'язкового медичного страхування в Україні та його організаційні схеми.

Практичне заняття № 14

Тема 9: Недержавне соціальне страхування

Мета: висвітлити поняття недержавного соціального страхування, розглянути види недержавних пенсійних фондів, а також механізм здійснення пенсійних виплат.

Питання для обговорення:

1. Необхідність та значення недержавного соціального та пенсійного страхування.
2. Поняття та види недержавних пенсійних фондів.
3. Види та механізм здійснення пенсійних виплат недержавними пенсійними фондами.
4. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.
5. Недержавне страхування від нещасного випадку на виробництві.

ЗАОЧНА ФОРМА

Практичне заняття № 1

Тема 1: Сутність, принципи та роль соціального страхування

Мета: висвітлити теоретичні засади соціального страхування, з'ясувати його роль та значення в системі соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Необхідність та економічний зміст соціального страхування.
2. Значення соціального страхування в системі соціального захисту населення.
3. Функції та принципи соціального страхування.

4. Фінансовий механізм соціального страхування: суть, структура, характеристика складових.
5. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
6. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за загальнообов'язковим соціальним страхуванням.

Тема 2: Державне регулювання соціального страхування

Мета: розкрити організаційно-економічні, методологічні та правові аспекти державного регулювання системи соціального страхування.

Питання для обговорення:

1. Необхідність, сутність та значення державного регулювання соціального страхування.
2. Система органів державного регулювання соціального страхування.
3. Правові засади державного регулювання соціального страхування.
4. Завдання та напрями державного регулювання соціального страхування.
5. Нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 3: Державне пенсійне страхування

Мета: висвітлити теоретичні основи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, охарактеризувати види пенсій у солідарній та накопичувальній підсистемах пенсійного страхування в Україні.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні основи пенсійного страхування.
2. Становлення та структура системи пенсійного страхування в Україні.
3. Види пенсій у солідарній системі державного пенсійного страхування.
4. Види пенсій у накопичувальній системі державного пенсійного страхування.
5. Особливості управління коштами солідарної системи пенсійного страхування в Україні.

Практичне заняття № 2

Тема 5: Страхування з тимчасової втрати працездатності

Мета: розкрити теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, з'ясувати види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням з тимчасової втрати працездатності.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
2. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням з тимчасової втрати працездатності:
 - 2.1. Допомога по тимчасовій непрацездатності.
 - 2.2. Допомога по вагітності і пологах, допомога на поховання.
 - 2.3. Соціальні послуги за соціальним страхуванням з тимчасової втрати працездатності.

Тема 6: Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

Мета: розглянути завдання та принципи страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, з'ясувати види матеріального забезпечення та соціальних послуг, що надаються у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Питання для обговорення:

1. Страхування від нещасного випадку на виробництві: завдання, принципи та особливості.
2. Матеріальне забезпечення та соціальні послуги у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
3. Умови призначення страхових виплат.
4. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди в наслідок нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання.
5. Контроль у сфері соціального страхуванням від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання.

Тема 7: Страхування на випадок безробіття

Мета: висвітлити теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, дати характеристику видів матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні основи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
2. Характеристика матеріального забезпечення та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.
3. Умови, розмір та тривалість виплати допомоги з безробіття застрахованим особам.
4. Порядок та умови виплати одноразової допомоги для організації безробітним підприємницької діяльності.
5. Професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації безробітних.
6. Забезпечення незастрахованих осіб.
7. Заходи сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Соціальне страхування» виконується самостійно кожним студентом на основі сформованих вихідних даних, оформлених у вигляді завдань та ситуаційних завдань. КППЗ охоплює усі основні теми дисципліни «Соціальне страхування». Метою виконання КППЗ є оволодіння навичками розрахунків сум страхових внесків, пенсійних виплат, соціальних допомог та штрафних санкцій. При виконанні КППЗ студент може використовувати обчислювальну та комп'ютерну техніку (програму Microsoft Excel). Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту із дисципліни «Соціальне страхування».

Питання для підготовки комплексного практичного індивідуального завдання

1. Гіпотетично змодельуйте сім'ю та її доходи, які мають включати соціальні виплати, а також різні категорії витрат.
2. Зворотному порядку, який стаж, вік та інші елементи були у дорослих членів родини.
3. З огляду на умови в першому завданні КППЗ визначити базу нарахування ЄСВ.
4. Охарактеризувати різні способи відшкодування ЄСВ (50-100%), зробити це з огляду досвіду роботи ФОП.
5. Визначте свою (батьків, когось з родини, або будь-кого гіпотетично) майбутню пенсію, опишіть розрахунки і які чинники впливали на її розмір.
6. Розрахуйте соціальні виплати у разі настання тимчасової втрати працездатності когось з членів гіпотетичної родини.

7. Розрахуйте соціальні виплати у разі нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності когось з членів гіпотетичної родини.

Задачі

Задача 1

Працівник хворів з 15.04.2023 р. по 25.04.2023 р. У розрахунковому періоді нарахована зарплата становила 82500 грн. Страховий стаж – 9 років. Розрахувати суму лікарняних, яку належить відшкодувати працівнику.

Задача 2

Працівник звільнився з роботи 25 січня 2023 року. Страховий стаж 7 років. Його заробіток за останні 6 місяців склав 65200 грн. Середня заробітна плата в регіоні, де проживає і працював чоловік за відповідний рік – 8420 грн. Визначити суму допомоги по безробіттю у перші 90 календарних днів з моменту призначення допомоги.

Задача 3

У зв'язку зі скороченням штату на підприємстві 17 листопада 2022 року з роботи було звільнено Нестерука В.С. та Приймака П.Л., що мають страховий стаж 8р.і бр. відповідно. Їх заробітна плата протягом останніх 6 місяців становила: Нестерука В.С. – 64000 грн., Приймака П.Л. – 55300 грн. Середня заробітна плата в регіоні за відповідний рік – 9420 грн. Визначте розмір допомоги по безробіттю, яку отримають дані працівники за 180 днів.

Задача 4

Працівниця Сидор І.С. працює на підприємстві з 2016 року і має загальний трудовий стаж 7 років. 10 червня 2023 року вона захворіла і перебувала на лікарняному листку по 17 червня 2023 року. З 20 червня 2023 року вона йде у відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами. Нарахована сума зарплати за розрахунковий період становила 181000 грн. Визначити суму лікарняних, які отримає Сидор І.С.

Задача 5

Потерпілому 12.05.2023 р. встановлено МСЕК стійку втрату професійної працездатності – 40%. Середня заробітна (дохід) перед настанням страхового випадку складала – 9900 грн. Визначити, якою буде сума одноразової допомоги. Чи встановлено обмеження щодо розміру одноразової допомоги внаслідок нещасного випадку?

Задача 6

Потерпілому встановлено стійку втрату працездатності 70% та І групу інвалідності. Середньомісячний заробіток перед настанням страхового випадку складав 6350 грн., а пенсія у зв'язку з інвалідністю 2027 грн. Розрахувати розмір щомісячної страхової виплати.

Задача 7

Після закінчення місяця підприємством отримані дані про нараховану заробітну плату працівникам підприємства та особам, які виконують роботи на умовах цивільно-правових договорів, а також дані про суми премій з надання одноразової допомоги та інших виплат. Згідно із зазначеними даними нараховано:

- основної заробітної плати – у сумі 30000 грн., в т.ч. заробітна плата працюючих на підприємстві інвалідів становить – 6000 грн.
- заробітної плати за договорами цивільно-правового характеру – 15000 грн.;
- премії за виробничі показники – 3000 грн.

Розрахувати суму єдиного соціального внеску, яку повинно сплатити підприємство за звітний період.

Задача 8

Протягом звітного періоду (II квартал 2023 р.) приватний підприємець Іванов І.І. отримав сукупний дохід в сумі 350000 грн. Він перебуває на спрощеній системі оподаткування та є платником єдиного податку (2 група). Обчислити яку суму авансового платежу по ЄСВ повинен сплатити підприємець за звітний період.

Задача 9

Громадянка звернулася за призначенням пенсії за віком 9 лютого 2023 року. Наявна інформація про заробіток із системи персоніфікованого обліку відомостей (СПОВ) за 211 місяців (липень 2005 р. – січень 2023 р.). Стаж громадянки 30 років 5 місяців 10 днів. Сума коефіцієнтів заробітної плати складає 196,33821. Середня заробітна плата на одну застраховану особу в цілому по Україні за 2020-2022 рр. – х грн. Обчислити розмір пенсії за віком.

Задача 10

Сірко Л.М. є одночасно найманим працівником та фізичною особою-підприємцем. Роботодавець сплатив за Сірка Л.М. у січні 2023 року єдиний соціальний внесок у розмірі 1980 грн. Як ФОП (2 група платника єдиного податку) Сірко Л.М. має 4 найманих працівників, заробітна плата кожного за місяць становить 6500 грн. Визначити мінімальну суму нарахованого єдиного соціального внеску, яку має сплатити Сірко Л.М. як ФОП за січень 2023 року.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема тренінгу – «Обов'язкове медичне страхування в Україні: передумови та перспективи впровадження».

Мета проведення тренінгу – закріпити подані на лекціях теоретичні аспекти здійснення медичного страхування та з'ясувати основні переваги, недоліки та перешкоди на шляху впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні.

Форма проведення – організація дебатів між студентами.

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового завдання, метою та порядком проведення дебатів між студентами із аргументами «за» і «проти» впровадження обов'язкового медичного страхування, поділ студентів за функціональними ролями.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів та проведенні дебатів між двома проблемними групами із вказаною проблематикою.
3. Обговорення результатів, обмін думками. Визначення основних аргументів «за» і «проти», а також прийняття колективного рішення та рекомендацій.
4. Підведення підсумків.

8. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тематика
1.	Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування
2.	Тема 2. Державне регулювання соціального страхування

3.	Тема 3. Державне пенсійне страхування
4.	Тема 4. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України
5.	Тема 5. Страхування з тимчасової втрати працездатності
6.	Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань
7.	Тема 7. Страхування на випадок безробіття
8.	Тема 8. Медичне страхування
9.	Тема 9. Недержавне соціальне страхування

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, виконання КПЗ.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Соціальне страхування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- ✓ поточне опитування, тестування;
- ✓ презентації результатів виконаних завдань;
- ✓ оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- ✓ оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- ✓ оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- ✓ наукова дискусія;
- ✓ інші види індивідуальних і групових завдань;
- ✓ екзамен.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціальне страхування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Робота на практичних заняттях (1-5 теми) по 5 балів за тему – макс. 25 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 55 балів.	1. Робота на практичних заняттях (теми 6-9) по 5 балів за тему – макс. 20 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 60 балів.	1. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	1. Два теоретичні питання по 30 балів – макс. 60 балів. 2. Задача – макс. 20 балів. 3. Тестові завдання (5 тестів по 4 бали за тест) – макс. 20 балів

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 5 балів за шкалою:

5 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері соціального страхування;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання.

4 бали ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег.

3 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2 бали ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

1 бал ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть

при підказках викладача;

- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань та практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проектор, ноутбук, проєкційний екран.	1-9
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	1-9
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-9
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування № 16/98-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text>.
3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.
4. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII (зі змінами та

доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.

5. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>.

6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

7. Про пенсійне забезпечення : Закон України від 5.11.1991 р. №1788-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>.

8. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 р. №1057-IV(зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.

9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.

10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

11. Безкровний О., Зоря О. Соціальне страхування : навч. посіб. [2-ге вид., доп. і перероб.]. (електронне видання). Полтава: ПДАУ, 2023. 177 с.

12. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Бившева Л. О., Колесникова Г. М. Проблеми розвитку пенсійного забезпечення в Україні в контексті соціального захисту. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 1 (63). С.162–170.

13. Вальчук О. І. Етапи формування публічної політики в системі державного соціального страхування України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2021. Вип. 21. С. 7–10.

14. Гітіс Т. П., Чемерис Є. Т., Антонова В. І., Носаньова А. С. Дослідження сучасного рівня соціального захисту населення в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 1 (59). С. 116–122. URL: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1\(59\)-116-122](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1(59)-116-122).

15. Державні соціальні стандарти та гарантії у 2021-2023 рр. / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>.

16. Жайворонок І. Р., Кулініч Т. В. Особливості побудови і функціонування пенсійних систем в розвинених країнах світу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 24. С. 106–113.

17. Зеленко Н.М., Зеленко В.А. Аналіз ринку недержавного пенсійного страхування в Україні: соціально-економічний вимір. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Т. 1. № 2. С. 126–134.

18. Зеленська М. В., Завада О. Г. Роль загальнообов'язкового державного соціального страхування в державному управлінні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 123–129.

19. Квасницька Р. С., Доценко І. О. Соціальне страхування : навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Друкарня "Рута". 2019. 356 с.

20. Лаврик О. Соціальне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економічний аналіз*. 2021. № 2. Т. 3. С. 107-113.

21. Малишко Є. О. Аналіз сучасного стану та розвитку системи пенсійного забезпечення в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 45. С. 233–241. URL:http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/45_2020_ukr/39.pdf.

22. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.

23. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

24. Прохоровська С., Кулина Г. Стецько М. Реформування системи соціального страхування в Україні: проблемні аспекти та ключові завдання. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 66-82. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1534/1542>.

25. Соціальне страхування : навч. посіб. / Т. І. Стецюк, О. В. О. В. Димніч,

О. В. Мурашко. К.: КНЕУ, 2023. 167 с.

26. Татарин Н. Б., Чепіль Ю. Б., Дунець І. А. Система недержавного пенсійного забезпечення як спосіб інвестування: проблемні аспекти та шляхи вдосконалення. *Молодий вчений*. 2022. № 4 (104). С. 110–114.

27. Чічкань М. В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основа сучасної системи соціального захисту в Україні. *Право і суспільство*. 2021. № 1. С. 106–110.

28. Hala L. Results of analysis and forecasting of the main financial indicators of the health insurance market development in Ukraine. *EUREKA: Health Sciences*. 2019. № 6. P. 72–82.

29. Lisovska O. Health insurance in the Ukrainian insurance market. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends : Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, July 24, 2020. Oxford, United Kingdom : Oxford Sciences Ltd. & European Scientific Platform. Vol. 1. P. 26–28.

30. Zhayvoronok I., Chernyahivska V., Bilyk O., Charkina A., Farynovych I. Strategy for improving the quality of life in countries with the economies in transition.

International Association of Engineering and Management Education (IAEME). 2020. P. 523–531.